

Jaarstukken 2015

Randstedelijke Rekenkamer

randstedelijke rekenkamer
flevoland | noord-holland | utrecht | zuid-holland

Voorwoord

Het jaar 2015 betekende in vele opzichten voor de Randstedelijke Rekenkamer een nieuwe start. Na de Statenverkiezingen maakten we kennis met veel nieuwe Statenleden en hebben we op verschillende manieren bijgedragen aan de inwerkprogramma's. Op 16 juni kwam de Programmaraad in een bijna geheel nieuwe samenstelling voor het eerst bijeen en nam Jan Nieuwenburg (Noord-Holland) het voorzitterschap over van Anita Vlam (Utrecht). Binnen de Rekenkamer zelf was ook sprake van veel vernieuwing. Vanaf 1 maart werken we in de vernieuwde organisatie met kortere lijnen. In het voorjaar zijn nieuwe medewerkers geworven, waarop honderden reacties zijn ontvangen. Vanaf ongeveer juni hebben we vier nieuwe collega's, waarmee de samenstelling van het bureau voor ca. 30% is vernieuwd.

In de eerste helft van het jaar hebben we onderzoeken gedaan, waarover de vorige Programmaraad nog heeft geadviseerd. Het betreft provincievergelijkende onderzoeken naar Verbonden partijen en het Financieel Toezicht op gemeenschappelijke regelingen. Voor de provincie Flevoland hebben we een onderzoek gedaan naar de zogenaamde TMI-regeling: een subsidie voor innovatie van het MKB. In het najaar zijn we na overleg met de nieuwe Programmaraad drie provincievergelijkende onderzoeken gestart: Geluidhinder provinciale wegen, Provinciaal opdrachtgeverschap voor VTH-taken bij majeure risicobedrijven en Informatieveiligheid. Om de actuele ontwikkelingen in de Randstadprovincies te volgen en de betrokkenheid met onze Statenleden te vergroten zijn de medewerkers verdeeld in provincieteams. Deze teams voeren verkenningen uit naar mogelijke toekomstige onderzoeksonderwerpen en gaan met mij mee voor een hernieuwde kennismakingsronde langs alle fracties.

Al met al kijk ik met veel plezier terug op 2015; een jaar waarin veel is bereikt en met nieuw elan onderzoek wordt gedaan om het provinciale bestuur te verbeteren.

Ans Hoenderdos

Bestuurder/directeur Randstedelijke Rekenkamer

Inhoudsopgave

I. Jaarverslag	4
1. Inleiding	4
1.1 Achtergrond	4
1.2 Indeling van de jaarstukken	4
2. Onderzoeksprogramma	4
2.1 Algemeen	4
2.2 Het onderzoek	6
3. Paragrafen	14
3.1 Weerstandsvermogen.....	14
3.2 Financiering	15
3.3 Bedrijfsvoering	15
3.3.1 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim	15
3.3.2 Personeelsbeleid.....	15
3.3.3 Automatisering en Informatisering.....	16
3.3.4 Communicatie	16
3.3.5 Organisatie	16
3.3.6 Interne beheersing	17
3.3.7 Huisvesting en facilitaire dienstverlening.....	17
II. Jaarrekening	18
1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	18
2. Programmarekening	19
3. Balans	23
III. Overige gegevens	26
1. Bestemming van het programmaresultaat	26
2. Controleverklaring	27
Colofon	29

I. Jaarverslag

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

De missie van de Randstedelijke Rekenkamer luidt:

Het verbeteren van het functioneren van het provinciaal bestuur (*van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland*) en de daarmee verbonden organen en het versterken van de publieke verantwoording.

Om invulling te geven aan de missie verricht de Randstedelijke Rekenkamer onafhankelijk onderzoek op het terrein van doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. De Rekenkamer rapporteert haar bevindingen, oordelen en aanbevelingen primair aan de Provinciale Staten. Deze informatie is in beginsel publiek toegankelijk. Daarnaast ziet de Rekenkamer het als haar verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan goed openbaar bestuur door kennisuitwisseling en samenwerking binnen de betrokken provincies en eventueel andere publieke organen te bevorderen. Kwaliteit, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid ziet de Rekenkamer als belangrijkste kenmerken van haar producten.

Bij de uitvoering van haar werkzaamheden draagt de Rekenkamer zorg voor een effectief en efficiënt beleid met betrekking tot de beheerstaken in het kader van de dagelijkse bedrijfsvoering. De Rekenkamer beoogt een transparante organisatie te zijn die voortdurend in de kwaliteit van haar medewerkers en methoden investeert.

1.2 Indeling van de jaarstukken

De Jaarstukken zijn ingedeeld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en bestaan uit een Jaarverslag en een Jaarrekening. In het Jaarverslag zijn de Programmaverantwoording en de Paragrafen opgenomen. In de Jaarrekening worden de Balans en de Programmarekening gepresenteerd en toegelicht.

2. Onderzoeksprogramma

2.1 Algemeen

Wat was de aanleiding?

In het onderzoeksprogramma van de Randstedelijke Rekenkamer is opgenomen welke onderzoeken in 2015 op het terrein van doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid uitgevoerd zouden worden. Het onderzoeksprogramma maakt onderdeel uit van de begroting 2015.

Voorafgaand aan de vaststelling van het onderzoeksprogramma laat de Rekenkamer zich adviseren door de Programmaraad. Deze bestaat uit leden van PS van de vier provincies. Op 16 juni 2015 heeft het eerste overleg

plaatsgevonden met de Programmaraad in de vernieuwde samenstelling. Een tweede overleg vond plaats op 8 oktober 2015.

De bijeenkomst van 16 juni stond in het teken van hernieuwd kennismaken. Besproken werden de rol en werkwijze van de Programmaraad, de verbeterpunten die waren meegegeven door de vorige Programmaraad en de stand van zaken van het lopend onderzoek. Tevens werd de vernieuwde website gepresenteerd, waarbij werd besloten voortaan alle stukken van de Programmaraadbijeenkomsten te publiceren op deze website. Maar vooral zijn ook de mogelijke nieuwe onderzoeksonderwerpen toegelicht en besproken. Op basis van de door de Programmaraad aangegeven prioritering heeft de Rekenkamer het verdere onderzoeksprogramma voor 2015 opgesteld en via de eerste begrotingswijziging 2015 voor zienswijze voor gelegd aan de vier Provinciale Staten. Op 17 november 2015 is deze eerste begrotingswijziging ongewijzigd vastgesteld.

In de bijeenkomst van de Programmaraad op 8 oktober is gesproken over de voortgang van het onderzoeksprogramma en is een prioritering gemaakt voor de onderwerpen voor 2016. Daarnaast is een presentatie gegeven over de inventarisatie van de rekenkameronderzoeken die in de afgelopen twee Statenperioden zijn gepubliceerd en behandeld, de aanbevelingen die daarin zijn opgenomen en het vervolg dat de aanbevelingen hebben gekregen (zie IV. Doorwerking aanbevelingen).

Wat hebben we gedaan?

In onderstaande tabel is een chronologisch overzicht opgenomen van de onderzoeken en verkenningen die in 2015 zijn uitgevoerd en/of gepubliceerd.

Onderwerp	Provincie(s)	Datum	Uiting
GEPUBLICEERD IN 2015			
I. Verbonden partijen	Fle, NH, Utr, ZH	2-juli-2015	4 rapporten
II. Economische beleid Flevoland - doeltreffendheidsonderzoek TMI-regeling	Fle	23-sept-2015	1 rapport
III. Financieel Toezicht gemeenschappelijke regelingen	Fle, NH, Utr, ZH	21-sept-2015	1 rapport met 4 afzonderlijke reacties
IV. Doorwerking aanbevelingen	Fle, NH, Utr, ZH	22-dec-2015	1 rapport
GESTART IN 2015 EN TE PUBLICEREN IN 2016			
V. Opdrachtgeverschap Brzo-omgevingsdiensten	Fle, NH, Utr, ZH	2 ^e kwart. 2016	4 rapporten
VI. Geluidhinder	Fle, NH, Utr, ZH	2 ^e kwart. 2016	4 rapporten
VII. Informatieveiligheid	Fle, NH, Utr, ZH	2 ^e kwart. 2016	4 rapporten
DOORLOPEND			
VIII. Verkenningen	Fle, NH, Utr, ZH	16-juni-2015 en 8-okt-2015	Notities t.b.v. Programmaraad

Wat hebben we hiermee bereikt?

Alle in 2015 gepubliceerde onderzoeken zijn in de desbetreffende provincies behandeld, met uitzondering van het rapport Doorwerking aanbevelingen, dat ter kennisname aan PS is aangeboden. De onderzoeksresultaten zijn vrijwel altijd met waardering ontvangen en PS besloten nagenoeg alle aanbevelingen over te nemen.

Wat heeft dit gekost?

De totale lasten voor het voorbereiden en uitvoeren van onderzoek bedroegen circa € 1.297.900 (incl. BTW). Hiervan is circa € 224.461 besteed aan tijdelijk personeel en het inhuren van externe deskundigheid. De interne kosten zijn op basis van een urenregistratie aan de in paragraaf 2.2 genoemde onderzoeken toegerekend. De totale lasten in de begroting van circa € 1.529.800 zijn volledig uitgeput. Na aftrek van de compensabele BTW bedroeg de netto bijdrage van de provincies aan het onderzoeksprogramma circa € 1.196.300.

2.2 Het onderzoek

In deze paragraaf wordt per onderzoek aangegeven wat de aanleiding was, wat we ervoor hebben gedaan en indien het is afgerond wat ermee is bereikt. Voor de aansluiting op de begroting hanteren we de indeling van de 1^e begrotingswijziging. Per onderzoek worden ook de indicatieve kosten uit de 1^e begrotingswijziging en de gerealiseerde kosten vermeld. Alle kosten van de Rekenkamer worden omgeslagen over de uitgevoerde onderzoeken.

Voor de rapporten zelf verwijzen we naar onze website www.randstedelijke-rekenkamer.nl.

I. Verbonden Partijen (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland)

Wat was de aanleiding?

Al in 2007 heeft de Rekenkamer het onderzoek 'Verbonden partijen verkend' uitgevoerd. Het rapport van de Rekenkamer gaat in op verschillende afwegingen rondom verbonden partijen, waaronder de afweging bij oprichting van / deelname aan verbonden partijen, de sturing en verantwoording van verbonden partijen en de provincie als aandeelhouder. Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de provincie een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Tijdens de laatste Programmaraadbijeenkomst van de vorige Statenperiode hebben de Programmaraadsleden unaniem geadviseerd een doorwerkingsonderzoek op dit gebied uit te voeren. Naast het onderzoek van de Rekenkamer zijn in alle vier Randstadprovincies ook andere onderzoeken of audits uitgevoerd naar de verbonden partijen. Op basis van deze verschillende onderzoeken heeft de Rekenkamer nu een meta-onderzoek uitgevoerd waarbij de vier Randstadprovincies met elkaar zijn vergeleken. Het beleid en de praktijk met betrekking tot verbonden partijen zijn in beeld gebracht aan de hand van de vier aspecten van 'good governance': sturing, beheersing, verantwoording en toezicht.

- *Sturing*: op welke wijze geeft de provincie strategisch richting aan de verbonden partij (op de te bereiken publieke doelen)? *Beheersing*: welke maatregelen en procedures neemt/volgt de provincie zodat zij er zeker van kan zijn dat de verbonden partij bedrijfsmatig goed functioneert?
- *Verantwoording*: op welke wijze vindt verantwoording plaats over de rechtmatigheid van de bestedingen, de doelmatigheid en de prestaties?
- *Toezicht*: op welke wijze houdt de provincie toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken bij de verbonden partij?

Wat hebben we gedaan?

In het onderzoek is allereerst de omvang van de problematiek in de vier provincies in beeld gebracht en heeft er een inventarisatie van de verbonden partijen plaatsgevonden. Vervolgens zijn we, op basis van uitkomsten van de onderzoeken die in de afgelopen jaren in de Randstadprovincies zijn uitgevoerd, nagegaan in hoeverre de conclusies en aanbevelingen (nog) aan de orde zijn in de desbetreffende en/of andere Randstadprovincies. In het onderzoek stond hypothese-toetsing centraal. Het onderzoek bestond uit bestudering van aangeleverd (onderbouwings-) materiaal en uit interviews met ambtenaren en een enkele bestuurder bij de provincies. Er heeft geen onderzoek plaatsgevonden bij de verbonden partijen zelf. Het onderzoek is in de maanden april t/m juni uitgevoerd en volgens planning voor het zomerreces van 2015 gepubliceerd.

Wat hebben we hiermee bereikt?

Het doel van het onderzoek is inzicht bieden in de doorwerking van eerder verricht onderzoek naar verbonden partijen; dit vooral vanuit de vraag waar verbeteringen mogelijk zijn in het beleid inzake verbonden partijen en de praktijkinvulling daarvan. De intentie is ook geweest om de provincies de mogelijkheid te bieden van elkaars beleid en aanpak te leren.

Het rapport is in alle vier provincies inhoudelijk behandeld. Naar aanleiding van de toelichting in de beeldbepalende ronde in Flevoland heeft de Rekenkamer een aanvullende notitie geleverd met concrete voorbeelden van verbetermogelijkheden. De gedeputeerde heeft aangegeven deze notitie te zullen betrekken in een protocol met werkafspraken over o.a. de informatievoorziening naar de commissie. PS hebben in alle vier provincies de aanbevelingen overgenomen.

Wat heeft het gekost?

De kosten voor het onderzoek waren geraamd op circa € 165.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De gerealiseerde kosten van € 172.300 zijn nagenoeg gelijk aan de raming. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten € 140.300.

II. Economische beleid Flevoland - doeltreffendheidsonderzoek TMI-regeling (Flevoland)

Wat was de aanleiding?

In maart 2014 hebben de Programmaraadsleden van Flevoland aangegeven dat ze een onderzoek willen naar de effectiviteit van economische programma's en de onderuitputting op economische onderwerpen in Flevoland. Op basis van een oriëntatie hebben we besloten om onderzoek te doen naar de doeltreffendheid van de Technologische Milieu-Innovatie regeling (TMI-regeling) De TMI-regeling is een subsidieregeling van de provincie Flevoland die gericht is op het subsidiëren van innovatieve projecten van het Flevolandse Midden- en Klein Bedrijf. Het wordt mede gefinancierd door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).

Wat hebben we gedaan?

Op 26 november 2014 is de onderzoeksopzet in de Statencommissie Economie & Bereikbaarheid behandeld. Aangezien de TMI-regeling geen concrete streefwaardes kent, hebben we na de commissiebehandeling een vragenlijst onder de leden van de Statencommissie Economie & Bereikbaarheid uitgezet om na te gaan welke resultaatverwachtingen PS hebben ten aanzien van de TMI-regeling. De respons op de vragenlijst is gering gebleven, waardoor het niet mogelijk was om algemene uitkomsten te presenteren over de resultaatverwachtingen van PS over de doeltreffendheid van de TMI-regeling. Op 4 februari 2015 hebben we PS hierover via een brief geïnformeerd. Niettemin zijn we doorgegaan met het in beeld brengen van de resultaten en effecten van de TMI-regeling, waarbij we ook de enkele, ingevulde vragenlijsten hebben betrokken.

Een belangrijk onderdeel van het onderzoek betrof het uitzetten van een enquête onder de subsidieontvangers van de TMI-regeling. Om een zo hoog mogelijke respons te verkrijgen, zijn alle subsidieontvangers voorafgaand aan de enquête telefonisch benaderd. Vervolgens hebben ze een enquête ontvangen voor elk TMI-project. Op basis van de uitkomsten van de enquêtes zijn uitspraken gedaan over de doeltreffendheid van de TMI-regeling, met specifieke aandacht voor de werkgelegenheidseffecten. Het onderzoek is in de eerste helft van 2015 uitgevoerd en het eindrapport is iets later dan de oorspronkelijke planning op 23 september 2015 gepubliceerd.

Wat hebben we hiermee bereikt?

We hebben inzicht geboden in de doeltreffendheid van de TMI-regeling door onder meer aan te geven hoeveel tijdelijke en structurele werkgelegenheid de TMI-projecten hebben opgeleverd. Vanwege het ontbreken van concrete streefwaardes was echter niet te concluderen of de behaalde resultaten en effecten voldoende doeltreffend zijn geweest. Aan de hand van dit onderzoek hebben we aanbevelingen gedaan voor het aanpassen van de TMI-regeling en het opstellen van vergelijkbare regelingen.

Het rapport is op 18 november 2015 in de Statencommissie Economie behandeld. PS namen alle aanbevelingen over. De gedeputeerde heeft naar aanleiding van het onderzoek toegezegd om in het eerste kwartaal van 2016 een workshop met de Statencommissie te organiseren over het instrumentarium voor de versterking van het MKB in Flevoland.

Wat heeft het gekost?

De kosten voor het onderzoek waren geraamd op circa € 145.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De realisatie van € 163.000 ligt hoger dan de begroting, omdat voor de afronding meer capaciteit nodig was. Het onderzoek heeft na aftrek van de compensabele BTW € 132.700 gekost.

III. Financieel Toezicht gemeenschappelijke regelingen (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland)

Wat was de aanleiding?

Het interbestuurlijk toezicht is het toezicht dat bestuurslagen onderling uitoefenen. Een belangrijke taak voor de provincie is gelegen in het financiële toezicht. Naast het financiële toezicht op gemeenten en waterschappen, heeft de provincie ook de (doorgaans wat minder bekende) wettelijke taak om financieel toe te zien op gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen.

Gemeenschappelijke regelingen komen voor in verschillende soorten en maten. Zowel qua financiële omvang, taken en deelnemers zijn er verschillen. Bij bepaalde gemeenschappelijke regelingen kunnen zich, net als bij gemeenten, forse (financiële) risico's voordoen. Daarnaast blijkt uit verschillende overzichten van provincies dat bij diverse gemeenschappelijke regelingen (nog) geen sprake is van een begrotingsevenwicht. Gemeenten, die als deelnemer in een gemeenschappelijke regeling zoals een streekarchief of intergemeentelijke gezondheidsdienst participeren, draaien op voor het tekort. Dit kan voor die betreffende gemeenten weer leiden tot financiële problemen. Daarbij is van belang dat door de decentralisaties in het sociale domein het aantal gemeenschappelijke regelingen tussen gemeenten is toegenomen. Het gaat hier om een beleidsterrein waar veel financiële middelen mee gemoeid zijn.

Voor het financieel toezicht hanteren de toezichthouders (de provincies en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) een gemeenschappelijk toezichtkader (GTK). Het ministerie van BZK stelt dat in het meest recente GTK is aangegeven dat het toezicht op gemeenschappelijke regelingen risicogericht en proportioneel wordt ingericht. Dit sluit aan bij de principes van het herziene generieke toezicht. Hoewel het financieel toezicht

buiten deze herziening is gehouden, worden bij het financieel toezicht dezelfde principes gehanteerd namelijk: soberheid, terughoudendheid en risicogerichtheid.

Vanaf 2006 bestaan er plannen om het financieel toezicht op gemeenschappelijke regelingen (van gemeenten) door de provincie af te schaffen. Dat is echter tot op heden steeds weer uitgesteld, zodat deze taak nog steeds bij de provincie berust. Het meest recente inzicht is dat de komende jaren eerst zal moeten blijken dat de horizontale verantwoording zodanig is versterkt, dat het verticale toezicht kan worden afgeschaft.

Gelet op de relatieve onbekendheid van de taak en de toename van het aantal gemeenschappelijke regelingen heeft de Rekenkamer eind 2014 besloten om een beknopt onderzoek uit te voeren naar het financieel toezicht door de provincie op de gemeenschappelijke regelingen.

Wat hebben we gedaan?

Eind februari 2015 is de onderzoeksopzet aan GS en PS verstuurd. De centrale onderzoeksvraag luidde als volgt: *Heeft de provincie het financieel toezicht op de gemeenschappelijke regelingen in opzet voldoende uitgewerkt en wordt het toezicht op de gemeenschappelijke regelingen ook voldoende uitgevoerd?*

De centrale onderzoeksvraag is beantwoord aan de hand van de volgende deelvragen:

1. Heeft de provincie de gemeenschappelijke regelingen waarop zij financieel toezicht moet houden goed in beeld?
2. Hoe heeft de provincie het financieel toezicht op gemeenschappelijke regelingen ingericht?
3. Hoe voert de provincie het financieel toezicht op gemeenschappelijke regelingen uit?

Na het versturen van de onderzoeksopzet is het onderzoek gestart. Begin juni is de Nota van Bevindingen verstuurd voor feitelijk wederhoor bij de ambtelijke organisaties. Begin juli is de Bestuurlijke Nota verstuurd naar de colleges van Gedeputeerde Staten. De periode voor bestuurlijk wederhoor is verlengd vanwege het reces en liep begin september af. Nagenoeg volgens de oorspronkelijke planning is het rapport op 21 september gepubliceerd. Op de bestuurlijke reactie en het nawoord na, zijn de onderzoeken van de vier provincies gebundeld in een gezamenlijk rapport. In plaats van de gebruikelijke 5-minutenversie is bij dit rapport gekozen voor een alternatieve presentatievorm, namelijk een "infographic". In deze infographic is in kort bestek de essentie van het rapport opgenomen.

Wat hebben we hiermee bereikt?

Het onderzoek biedt inzicht in het beleid en de uitvoering van het financieel toezicht van de vier provincies op gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast zijn handvatten geboden voor eventuele verbeteringen van het financieel toezicht gelet op de toename (in aantal en in financiële omvang) van gemeenschappelijke regelingen in het kader van de decentralisaties in het sociaal domein. De Rekenkamer heeft goede voorbeelden gegeven van provinciespecifieke werkwijzen, die de provincies kunnen benutten als aanvulling op hun eigen werkwijze.

Het rapport is in alle vier provincies inhoudelijk behandeld. Alle aanbevelingen zijn overgenomen, behalve de eerste aanbeveling voor de provincie Flevoland. De gedeputeerde van Noord-Holland deed de toezegging voortaan te zorgen voor een jaarlijks overzicht van de beoordeling per gemeenschappelijke regeling.

Wat heeft het gekost?

De kosten voor het onderzoek waren geraamd op circa € 100.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De gerealiseerde kosten van € 102.900 zijn nagenoeg gelijk aan de raming. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten € 83.800.

IV. Doorwerking aanbevelingen (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland)

Wat was de aanleiding?

De missie van de Rekenkamer luidt: het verbeteren van het functioneren van het provinciaal bestuur (van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland) en de daarmee verbonden organen en het versterken van de publieke verantwoording. Met haar onderzoek en de daaruitvolgende aanbevelingen wil de Rekenkamer bijdragen aan de verbetering bestuur en publieke verantwoording.

De Rekenkamer vond het een goed moment om met het aantreden van nieuwe Provinciale Staten na de verkiezingen van maart 2015, te inventariseren in hoeverre de onderzoeken van de Rekenkamer de afgelopen twee Statenperiodes hebben geleid tot doorwerking. De term 'doorwerking' wordt veel gebruikt om het effect van rekenkameronderzoek te duiden. Dat geldt in het bijzonder voor de mate waarin de aanbevelingen worden overgenomen en daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Wat hebben we gedaan?

Aan de hand van documentstudie en uitvraag bij de ambtelijke organisatie is geïnventariseerd in hoeverre onze aanbevelingen in de perioden 2007-2011 en 2011-2015 door GS en PS zijn overgenomen en in hoeverre er vervolg is gegeven aan de overgenomen aanbevelingen. Het rapport is op 22 december gepubliceerd. Dat is later dan beoogd, omdat er prioriteit is gegeven aan de bovenstaande onderzoeken.

Wat hebben we hiermee bereikt?

De inventarisatie van de behandeling van onze onderzoeken en implementatie van de aanbevelingen heeft verschillende doelen, namelijk:

- inzicht verkrijgen in de stand van zaken van de opvolging en uitvoering van de aanbevelingen van de Rekenkamer op basis van rapporten die zijn behandeld door PS in de Statenperiodes 2007-2011 en 2011-2015;
- inzicht bieden in de factoren die van invloed (kunnen) zijn op de doorwerking van onderzoeken en aanbevelingen van de Rekenkamer.

De belangrijkste resultaten zijn op 8 oktober aan de Programmaraad gepresenteerd. Het rapport zelf is ter kennisname van PS gestuurd.

Wat heeft het gekost?

De kosten voor het uitvoeren van het onderzoek waren geraamd op circa € 50.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De realisatie van € 71.200 is hoger dan geraamd, omdat voor de afronding meer capaciteit nodig was. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de totale kosten € 58.000.

V. Opdrachtgeverschap Brzo-omgevingsdiensten (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland)

Wat was de aanleiding?

Het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) heeft als doel het voorkomen en beheersen van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Het Brzo stelt hiertoe eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland. In Nederland zijn zes Brzo-omgevingsdiensten aangewezen met specifieke deskundigheid voor het uitvoeren van taken op het gebied van vergunningverlening, handhaving en toezicht (de zogeheten VTH-taken) voor deze risicovolle bedrijven. GS blijven als bevoegd gezag bestuurlijk eindverantwoordelijk en zijn opdrachtgever van de Brzo-omgevingsdiensten. De provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht hebben de

uitvoering van deze VTH-taken ondergebracht bij de omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en de provincie Zuid-Holland bij de DCMR.

In juni 2015 hebben we mogelijke onderzoeksonderwerpen voorgelegd aan de Programmaraadsleden om te prioriteren. Daaruit bleek veel interesse voor een onderzoek naar de Brzo-omgevingsdiensten.

Wat hebben we gedaan?

Na de Programmaraadsbijeenkomst hebben we besloten om ons te oriënteren op een onderzoek naar het opdrachtgeverschap van de vier provincies aan de Brzo-omgevingsdiensten en eventuele aanvullende onderwerpen. Er is een vooronderzoek uitgevoerd waarbij ook interviews bij de Omgevingsdiensten DCMR en Noordzeekanaalgebied zijn gehouden. Daarnaast heeft afstemming plaatsgevonden met de andere provinciale rekenkamers. Op basis van het vooronderzoek is een onderzoeksopzet opgesteld, die op 8 oktober 2015 naar PS is gestuurd.

Wat willen we hiermee bereiken?

Met dit onderzoek willen we inzicht bieden in de wijze waarop de provincie haar rol invult als opdrachtgever van de Brzo-omgevingsdiensten voor het uitvoeren van de VTH-taken bij majeure risicobedrijven. Hiermee sluiten we aan bij de onderzoeken van de Rekenkamer Oost-Nederland, de Rekenkamer Zeeland en de Noordelijke Rekenkamer, waardoor een bijna landelijk beeld ontstaat van de wijze waarop het opdrachtgeverschap van de provincies aan de Brzo-omgevingsdiensten is ingericht.

Wat heeft het gekost?

De kosten voor het onderzoek waren geraamd op circa € 245.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De realisatie van € 238.200 is nagenoeg gelijk aan de raming. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten € 194.000.

VI. Geluidhinder (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland)

Wat was de aanleiding?

Ongewenst geluid, bijvoorbeeld veroorzaakt door voorbijrijdende auto's of overvliegende vliegtuigen, kan als hinderlijk worden ervaren. Dergelijk lawaai kan leiden tot irritatie, stress en slapeloosheid wat nadelige effecten heeft op de gezondheid en het welzijn van mensen.

De rol van de provincie bij dit onderwerp, alsmede het maatschappelijke belang, zijn belangrijke redenen voor de Randstedelijke Rekenkamer om het thema geluidhinder te willen onderzoeken. Bovendien staat in 2018 een ingrijpende wetswijziging op het gebied van geluidhinder gepland, waarvoor het belangrijk is dat de provincie zich nu al goed voorbereidt.¹ De Programmaraad van de Randstedelijke Rekenkamer heeft op 16 juni 2015 positief geadviseerd om het onderwerp geluidhinder te onderzoeken.

Op basis van interviews en literatuurstudie zijn de meest relevante onderzoeksonderwerpen geselecteerd. Uiteindelijk bleek het onderwerp provinciale wegen het meest geschikt, gevolgd door het onderwerp stiltegebieden. De Rekenkamer heeft het onderwerp stiltegebieden nog niet uitgewerkt en zal geen gebruikelijk

¹ SWUNG-2 zal opgaan in de Omgevingswet. Volgens de huidige planning zal de Omgevingswet in 2018 inwerking treden. <https://veelgesteldevragenomgevingswet.pleio.nl/pages/view/26130262/planning-en-proces>.

onderzoek naar stiltegebieden uitvoeren. Omdat het onderwerp relevant is, zullen wij PS wel op een later tijdstip informeren.

Wat hebben we gedaan?

De Rekenkamer heeft een nadere verkenning uitgevoerd van het onderwerp geluidhinder. Daarvoor zijn gesprekken gevoerd en is relevante literatuur bestudeerd om te komen tot een onderzoeksopzet. De onderzoeksopzet is 8 oktober aangeboden aan PS. Daarin is aangegeven dat de omvang en variatie aan provinciale taken op het gebied van geluid enerzijds, en de onderzoekscapaciteit van de Randstedelijke Rekenkamer anderzijds, het nodig maken het onderzoek af te bakenen. Op basis van interviews en literatuurstudie zijn de meest relevante onderzoeksonderwerpen geselecteerd. Uiteindelijk bleek het onderwerp provinciale wegen en in het bijzonder geluidhinder op bestaande wegen het meest relevant om te onderzoeken. Op 5 november 2015 is een bijeenkomst gehouden met de contactpersonen voor dit onderwerp uit de vier provincies om de onderzoeksopzet en het beoordelingskader te bespreken.

Wat willen we hiermee bereiken?

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te bieden in zowel het beleid als de uitvoering als het gaat om het beperken van geluidhinder dat wordt veroorzaakt door verkeer op provinciale wegen. De focus voor dit onderzoek ligt op het autonome beleid op het gebied van geluidhinder zoals opgenomen in de "Actieplannen". Daarnaast zal worden onderzocht hoe de provincie zich voorbereidt op de wetwijziging die wordt aangeduid met de term "SWUNG-2". Met SWUNG-2 zullen voor alle provinciale wegen geluidproductieplafonds (GPP's) worden ingevoerd. De vaststelling van deze geluidproductieplafonds vraagt een goede voorbereiding van de provincies.

Wat heeft het gekost?

De kosten voor het onderzoek waren geraamd op circa € 145.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De gerealiseerde kosten van € 141.100 zijn nagenoeg gelijk aan de raming. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten € 114.900.

VII. Informatieveiligheid (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland)

Wat was de aanleiding?

De dienstverlening van de overheid vindt in toenemende mate digitaal plaats. Ook voor provincies geldt dat zij voor de uitvoering van hun primaire taken steeds meer afhankelijk zijn van informatiesystemen en informatiestromen. Digitale veiligheid neemt dan ook een steeds belangrijker positie in. Overheden hebben hierin een maatschappelijke verantwoordelijkheid: burgers, bedrijven en overheidspartners moeten erop kunnen rekenen dat de informatievoorziening betrouwbaar is en dat er zorgvuldig wordt omgegaan met gegevens. Er zijn verschillende initiatieven genomen om de informatieveiligheid van overheden te verbeteren. Zo is in 2013 de Taskforce Bestuur en Informatieveiligheid Dienstverlening (BID) opgericht. De Taskforce BID had onder andere als doel om het onderwerp informatieveiligheid gedurende twee jaar op de bestuurlijke agenda te zetten om het bewustzijn van informatieveiligheid te vergroten. Op 13 februari 2015 heeft de taskforce haar werkzaamheden beëindigd en hebben de betrokken (koepel)organisaties en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het stokje overgenomen.

Omdat provincies vergelijkbare werkprocessen hebben, streven zij onder het motto 'generiek waar het kan, specifiek waar het moet' zoveel mogelijk naar samenwerking op het terrein van informatieveiligheid. In 2010 is

de Interprovinciale Baseline Informatiebeveiliging (IBI) opgesteld. De baseline vormt het formele basisnormenkader voor provincies en bevat richtlijnen op het gebied van informatieveiligheid. Het doel is om provincies op een vergelijkbare manier te laten werken aan informatieveiligheid. Het principe van 'Verplichtende Zelfregulering' staat centraal. Op basis van de IBI is een Agenda voor ontwikkeling informatieveiligheid provincies 2014 opgesteld. Deze agenda is feitelijk een plan van aanpak, waarmee provincies de verplichtende zelfregulering kunnen implementeren. Om de informatieveiligheid van de provincies verder te optimaliseren en professionaliseren is het Convenant Interprovinciale Regulering Informatieveiligheid opgesteld, dat eind 2014 is ondertekend door alle provincies en op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau is vastgesteld.

De ondertekening van het convenant (november 2014) en de beëindiging van de werkzaamheden van de Taskforce BID (februari 2015) zijn voor de Rekenkamer aanleiding om de informatieveiligheid van de vier provincies te onderzoeken. Het is relevant in hoeverre het convenant daadwerkelijk is ingebed in de bestuurlijke, organisatorische en technische processen van de provincies. Een andere aanleiding is een onderzoek van de Rekenkamer Den Haag naar de digitale veiligheid van de ICT-infrastructuur en van privacygevoelige informatie bij de gemeente Den Haag in 2014. De Rekenkamer Den Haag concludeerde dat het zicht en de grip op informatieveiligheid door de gemeenteraad onvoldoende was. De gemeentelijke website bleek veilig te zijn. Maar op het interne netwerk werden de nodige kwetsbaarheden in de veiligheid gevonden en het bleek mogelijk op verschillende manieren van buiten toegang tot het interne netwerk te verkrijgen. De Rekenkamer Den Haag deed de aanbeveling om meer bestuurlijke aandacht te geven aan digitale veiligheid en periodiek integrale testen uit te voeren.

Wat hebben we gedaan?

Het doel van dit onderzoek is om inzichtelijk te maken of de informatieveiligheid van de provincie voldoende is geborgd. De uitkomsten van het onderzoek zullen we gebruiken om PS en GS handvatten te bieden voor het verbeteren van de informatieveiligheid.

Wat willen we hiermee bereiken?

In dit onderzoek kijkt de Rekenkamer naar de opzet van het informatieveiligheidsbeleid en werking in de praktijk. Hiervoor worden documenten bestudeerd, interviews gehouden en de daadwerkelijke informatieveiligheid getest.

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor het onderzoek waren geraamd op circa € 325.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De gerealiseerde kosten van € 320.800 zijn nagenoeg gelijk aan de raming.

Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten € 261.200.

VIII. Verkenningen (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland)

Wat was de aanleiding?

De medewerkers van de Rekenkamer zijn verdeeld in provincie- en themateams. Zij besteden structureel een deel van hun tijd aan het volgen van beleidsontwikkelingen en oriëntatie op nieuwe onderzoeksonderwerpen. Een verzoek van een afzonderlijke provincie of een derde kan er ook toe leiden dat wij ons nader in een onderwerp verdiepen.

Wat hebben we gedaan?

Het uitvoeren van verkenningen is een continue activiteit van de provincie- en themateams. Voor de verkenning van onderzoeksonderwerpen monitoren en bestuderen zij documenten, waaronder persberichten, nieuwsbrieven, rapporten, begrotingen en jaarstukken. Dit kunnen documenten zijn van de provincies, maar ook van andere overheden of aan de provincies gerelateerde instellingen. Ook spreken zij zo nodig betrokken ambtenaren, maar ze voeren vooral ook informerende gesprekken met Statenfracties en ze volgen vergaderingen van Statencommissies en PS als een relevant onderwerp op de agenda staat.

De Rekenkamer verzamelt relevante onderwerpen en beoordeelt deze onderwerpen op financieel belang, maatschappelijk belang, rol van de provincie en geschiktheid voor een rekenkameronderzoek. De Programmaraad adviseert de Rekenkamer ten aanzien van de te onderzoeken onderwerpen.

Wat willen we hiermee bereiken?

Door structureel aandacht te besteden aan de verschillende beleidsvelden en oriëntatie op nieuwe onderzoeks- onderwerpen wil de Rekenkamer zorg dragen voor een goede aansluiting op de behoeften van de provincies en de actualiteit. Op basis van de verkenningen en het actualiseren van de lijst onderzoeksthema's stelt de Rekenkamer na overleg met de Programmaraad haar onderzoeksprogramma vast.

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor de verkenningen waren geraamd op circa € 115.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De gerealiseerde kosten van € 88.400 zijn lager dan geraamd, omdat prioriteit is gegeven aan de hoofdonderzoeken. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten € 72.000.

3. Paragrafen

Het jaarverslag dient volgens het BBV te bestaan uit een aantal paragrafen waarin de verantwoording is vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Voor de Randstedelijke Rekenkamer zijn alleen de paragrafen Weerstandsvermogen (zie 3.1), Financiering (zie 3.2) en Bedrijfsvoering (zie 3.3) van toepassing.

3.1 Weerstandsvermogen

De directe risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie van de Randstedelijke Rekenkamer, zijn minimaal van omvang. De Randstedelijke Rekenkamer heeft vooral te maken met reguliere kosten die vooraf goed te ramen zijn, zoals personeelskosten, huisvesting, ICT en kantoorartikelen. Onverwachte kosten van substantiële omvang waarvoor geen dekking is, hebben zich niet voorgedaan.

De weerstandscapaciteit van de Rekenkamer bestaat uit het resterende deel van de begroting incl. de reserves van € 215.000 waarvoor nog geen verplichtingen zijn aangegaan. Deze capaciteit is voldoende groot om de risico's van materiële betekenis af te dekken.

In 2014 zijn een reorganisatieplan en de bijkomende raming van de frictiekosten voorgelegd aan PS van de vier deelnemende provincies. Alle provincies stemden in met de verdeelsleutel, waarbij de Rekenkamer in totaal € 50.000 zelf zou bijdragen aan de frictiekosten en Flevoland en Utrecht hun bijdragen hebben gemaximeerd. De Rekenkamer streeft ernaar de bijdragen in de frictiekosten voor de provincies zo laag mogelijk te houden en de frictiekosten zoveel mogelijk binnen haar eigen begroting op te vangen. In december 2014 is een voorziening gevormd voor de frictiekosten die voortvloeien uit de reorganisatie, waarin de Rekenkamer in dat jaar ruim

€ 100.000 heeft gestort. De lasten in de begroting zijn in 2015 volledig uitgeput. De frictiekosten zijn in 2015 bijna volledig opgevangen binnen de begroting van de Rekenkamer zelf. De bijdragen van de provincies voor de frictiekosten van € 71.000 zijn voor het grootste deel in de voorziening gestort. In dit jaar is namelijk € 55.517 toegevoegd aan de voorziening. Indien de voorziening niet volledig uitgenut zal worden, zal het restant van de voorziening worden teruggestort aan de deelnemende provincies.

3.2 Financiering

De Randstedelijke Rekenkamer wordt gefinancierd door de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. Het programmaresultaat is te gebruiken om de reserve tot maximaal 15% van de totale bijdrage van de vier deelnemende provincies aan te vullen. Het resterende deel wordt naar rato van de bijdragen teruggestort naar de vier provincies.

3.3 Bedrijfsvoering

3.3.1 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim

Het ziekteverzuim heeft continu de aandacht; waar nodig wordt verzuim besproken met de betrokkene. In 2015 bedroeg het kortdurend ziekteverzuimpercentage 0,9%. Heel positief is dat in 2015 het langdurig verzuim is beëindigd vanwege volledig herstel. Het totale ziekteverzuimpercentage in 2015 bedroeg 4,0%. Dit is ruimschoots in lijn met het streven om het ziekteverzuim onder de 5% te houden.

De Randstedelijke Rekenkamer beschikt over twee gediplomeerde Bedrijfshulpverleners, die in geval van ongevallen of calamiteiten in staat zijn eerste hulp te verlenen. De Bedrijfshulpverleners hebben beide in 2015 een herhalingsopleiding gevolgd.

3.3.2 Personeelsbeleid

Alle medewerkers van de Randstedelijke Rekenkamer zijn in dienst van de provincie Flevoland. Alhoewel de bestuurder/directeur bevoegd is tot het voeren van een eigen personeelsbeleid, is het voornemen om, waar goed toepasbaar, aan te sluiten bij het personeelsbeleid van deze provincie. Met regelmaat worden P&O-aangelegenheden met de afdeling POI van Flevoland afgestemd.

Vanaf 1 maart 2015 werkt de Rekenkamer in de nieuwe organisatie (zie.3.3.5). De twee boventalligen zijn vanaf ca. die datum gedetacheerd in een passende functie met uitzicht op een vast dienstverband. Na een externe werving, waarop zeer veel reacties zijn ontvangen, zijn vanaf juni twee nieuwe onderzoekers en een parttime office-manager aangesteld. Ook is een tijdelijk onderzoeker aangesteld. Vanwege zwangerschapsverlof is tijdelijk extern capaciteit ingehuurd voor een projectleider.

Een groot deel van de medewerkers heeft deelgenomen aan het jubileumcongres van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) op 17 april 2015. Ook zijn enkele congressen/seminars bezocht gerelateerd aan lopende onderzoeksprojecten. Daarnaast hebben verschillende medewerkers cursussen en trainingen gevolgd, zowel in het kader van bijscholing als in het kader van persoonlijke effectiviteit. In juli is een in company training gehouden met betrekking tot optimaal digitaal werken.

In september heeft de Rekenkamer meegedaan aan het Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO), dat de provincie Flevoland organiseerde. Met het benchmarkinstrument Internetspiegel is inzicht gekregen in dertien aspecten, die bepalend zijn voor het werkplezier. De medewerkers scoren geen enkel aspect significant lager dan de andere overheidsorganisaties op het gebied van Openbaar bestuur en Veiligheid. Op drie aspecten scoren zij significant hoger, waaronder het aspect Informatie en communicatie.

In november 2015 is vanuit de personeelsvertegenwoordiging (PVT) aan de medewerkers voorgesteld de PVT op te heffen. De voornaamste reden hiervoor was het niet meer passend zijn van een PVT in een dermate kleine organisatie nu het reorganisatietraject is beëindigd. De medewerkers en bestuurder/directeur konden zich in dit voorstel vinden. Per 3 december 2015 is de PVT opgeheven en zal in plaats daarvan voortaan tenminste twee maal per jaar een personeelsvergadering worden georganiseerd.

3.3.3 Automatisering en Informatisering

De Rekenkamer beschikt over een computerserver uit 2012 en desktopcomputers en monitors uit 2014. Het systeem biedt de mogelijkheid om locatie ongebonden te kunnen werken. In dit verband beschikt de Rekenkamer ook over een aantal laptops, zodat de medewerkers van de Rekenkamer meer op de provinciehuizen kunnen werken. In 2015 zijn eenvoudige mobiele telefoons aangeschaft om het flexwerken te vergemakkelijken. Steeds vaker worden rapporten alleen digitaal gepubliceerd. Om mee te gaan in deze ontwikkeling en meer papierloos te kunnen werken, hebben de medewerkers vanaf april 2015 tablets in bruikleen. Daarnaast is eind 2014 gestart met het vernieuwen van de website, die vanaf 2005 niet wezenlijk veranderd was. Deze nieuwe website is 16 juni 2015 operationeel geworden.

3.3.4 Communicatie

Net als in andere jaren zijn vertegenwoordigers van de Rekenkamer regelmatig aanwezig geweest bij PS- en commissievergaderingen, zowel aan het begin van een onderzoek om met de Statenleden van gedachten te wisselen over de onderzoeksopzet als bij de behandeling van het eindrapport om een toelichting te geven op de conclusies en aanbevelingen en technische vragen te beantwoorden.

Meer dan voorheen is de Rekenkamer in de provincies te vinden. Het onderzoek naar de TMI-regeling is bijvoorbeeld voor een zeer groot deel uitgevoerd in het provinciehuis van Flevoland. Sinds 2015 zijn de medewerkers toebedeeld aan provincieteams, die actief de ontwikkelingen in hun provincie volgen en contact onderhouden met Statenleden. De bestuurder-directeur is samen met deze teams in 2015 ook gestart met een jaarlijks rondje langs alle fracties in de provincies voor input van onderzoeksuggesties en reflectie op ons werk.

Al in een vroege fase van ieder onderzoek wordt gesproken met ambtenaren en Statenleden, zodat het onderzoek zoveel mogelijk kan aansluiten bij de behoefte van PS. Ook besteedt de Rekenkamer veel aandacht aan de wijze van het aanbieden van haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen. De Rekenkamer publiceert haar rapporten op de vernieuwde website www.randstedelijke-rekenkamer.nl, waarop niet alleen de publicaties maar ook de agenda's en verslagen van de behandeling eenvoudig zijn te vinden.

De Rekenkamer heeft regelmatig overleg gevoerd met andere rekenkamers. In het kader van de Kring van Provinciale Rekenkamers wordt tijdens bijeenkomsten onder meer gesproken over bedrijfsvoering, beleid, onderzoeksprogrammering en concrete onderzoeken. Daar waar relevant wisselen de rekenkamers informatie uit over de oriëntatie op een onderzoeksonderwerp, het opzetten van een beoordelingskader, de onderzoeksopzet en de bevindingen. Bijna alle provinciale Rekenkamers zijn in 2015 een onderzoek gestart naar het Brzo, waarvan de opzet onderling is afgestemd (zie V. Brzo-omgevingsdiensten). Tevens heeft de bestuurder/directeur regelmatig overleg met de directeurs van de Rekenkamers van Amsterdam en Rotterdam. Daarnaast participeerde de Randstedelijke Rekenkamer in een overleg van de lokale rekenkamers in de regio Kennemerland om kennis en ervaring te delen.

3.3.5 Organisatie

De organisatie van de Rekenkamer bestaat na de reorganisatie, waarbij de managementlaag van directieleden is vervallen en de flexibiliteit in het onderzoek is verhoogd door een extra projectleider, uit een totale formatie van één bestuurder/directeur, één plaatsvervangend bestuurder (0,1 fte), één adjunct-directeur/senior projectleider,

twee projectleiders, zes onderzoekers, een deeltijd office-manager en een deeltijd managementassistente. Daarnaast heeft de Rekenkamer ruimte voor maximaal 2 stageplaatsen. De formatie en bezetting ultimo 2015 zijn als volgt:

Formatie na reorganisatie	Fte	Vaste bezetting ultimo 2015	Fte
Bestuurder/directeur	1,1	Bestuurder/directeur	1,0
Ondersteuning	1,2	Ondersteuning	1,3
Projectleider	3,0	Projectleider	2,8
Onderzoeker	6,0	Onderzoeker	5,4
Totaal	11,3	Totaal	10,5

3.3.6 Interne beheersing

De financiële administratie wordt bijgehouden door het secretariaat van de Randstedelijke Rekenkamer. Conform de Financiële beleids- en beheersverordening en de Controleverordening heeft de Randstedelijke Rekenkamer een Intern Controleplan, dat is getoetst door de accountant. Met behulp van checklisten is in augustus 2015 voor de eerste zeven maanden van 2015 en in februari 2016 voor de laatste vijf maanden van 2015 de betrouwbaarheid van de financiële informatieverzorging en de naleving van relevante wet- en regelgeving getoetst. Via kwartaalrapportages houdt de bestuurder/directeur van de Rekenkamer zicht op de uitputting van de begroting, de voortgang van de onderzoeken en de omvang van de liquide middelen. Op 16 april 2015 is besloten om tijdelijk overtollige middelen uit te zetten op de Bedrijfsbonusspaarrekening van de Rekenkamer bij de Rabobank. Dit in afwijking van artikel 13 van het Treasurystatuut (vereiste AAA-rating), maar in overeenstemming met de Financiële beleids- en beheersverordening Randstedelijke Rekenkamer (vereiste AA-rating).

3.3.7 Huisvesting en facilitaire dienstverlening

Voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma bezoeken de medewerkers frequent de provincies. De Rekenkamer is daarom gevestigd nabij station Sloterdijk in Amsterdam. Vanuit deze vestiging is er via het openbaar vervoer een goede aansluiting met de vier provinciehuizen in Den Haag, Haarlem, Lelystad en Utrecht. De kantoorruimte is gehuurd en maakt onderdeel uit van een bedrijfsverzamelgebouw. De facilitaire dienstverlening zoals bewaking, schoonmaak en receptie maakt onderdeel uit van het huurcontract, dat loopt tot 1 augustus 2020. De huisvesting voldeed in 2015.

II. Jaarrekening

1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Materiële vaste activa: De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschafwaarde of vervaardigingswaarde en verminderd met de afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte economische levensduur. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschafwaarde en er wordt geen rekening gehouden met afschrijving naar tijdsgelang gedurende het jaar. Kantoorinrichting, kantoormeubilair, kantoorapparatuur en de telefooninstallatie worden afgeschreven in 5 jaar. Automatiseringsapparatuur, waaronder PC's en servers, wordt afgeschreven in 3 jaar. De afschrijvingstermijn voor softwarelicenties komt overeen met de looptijd van de licentie, gerekend in jaren. De afschrijvingen zijn verantwoord onder de lasten inzake huisvesting en informatievoorziening.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar: De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde zo nodig onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid.

Overlopende activa en netto vlottende schulden: Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen: Het eigen vermogen bestaat uit de bestemmingsreserve. Dotaties aan de bestemmingsreserve vinden plaats conform de Financiële beleids- en beheersverordening art. 7.

Resultaatbepaling: Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten (bijdragen van de provincies en rentebaten) en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Resultaten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen, die op het moment dat de jaarrekening werd samengesteld voorzienbaar waren, zijn ten laste van het resultaat gebracht.

2. Programmarekening

	Rekening 2014	Begroting 2015 oorspronkelijk	Begroting 2015 1e wijziging	Rekening 2015
Baten				
Bijdragen provincies	1.552.600	1.552.600	1.454.800	1.454.800
Rentebaten	6.452	6.000	4.000	4.077
Incidentele bijdragen (frictiekosten)			71.000	71.000
Som der baten	1.559.052	1.558.600	1.529.800	1.529.877
Lasten				
Vast personeel	1.135.485	1.340.800	870.100	879.794
Tijdelijk personeel			87.200	92.970
Inhuur	156.309	55.500	177.600	164.011
Huisvesting en servicekosten	126.218	135.000	113.200	112.380
Informatievoorziening	30.020	25.800	38.900	47.543
Kantoor	1.433	1.500	1.500	1.185
Eigen bijdrage Rekenkamer aan frictiekosten	0	0	170.300	160.994
Bijdrage provincies aan frictiekosten	0	0	0	15.483
Toevoeging aan de voorziening	109.588	0	71.000	55.517
Som der lasten	1.559.052	1.558.600	1.529.800	1.529.877
Resultaat voor bestemming		-	-	€ -
Toevoegingen aan de reserve	-	-	-	
Onttrekkingen uit de reserve	-	-	17.500	17.500
Resultaat na bestemming	-	-	17.500	17.500
Bestemming programmaresultaat				
Toevoeging aan bestemmingsreserve		-	-	-
Te verrekenen met de deelnemende provincies		-	17.500	17.500
		-	-	-

Toelichting op de baten

De rente op de lopende rekening van de Rekenkamer bedroeg geheel 2015 0%. Op 16 april 2015 is besloten om tijdelijk overtollige middelen uit te zetten op de Bedrijfsbonusspaarrekening van de Rekenkamer bij de Rabobank. De gerealiseerde rentebaten komen nagenoeg overeen met de geraamde rentebaten.

De structurele bijdragen van de provincies zijn bij de 1^e begrotingswijziging, als gevolg van de reorganisatie, neerwaarts bijgesteld met bijna € 100.000. Naast de structurele begroting leverden de provincies in 2015 een bijdrage aan de incidentele frictiekosten in verband met de reorganisatie. Deze bijdragen zijn voor het grootste deel toegevoegd aan de voorziening. Indien de voorziening niet volledig uitgenut zal worden, zal het restant van de voorziening worden teruggestort aan de deelnemende provincies.

Toelichting op de lasten

De lasten in de begroting zijn in 2015 volledig uitgeput. Eind december 2014 is een voorziening gevormd voor de frictiekosten die voortvloeien uit de reorganisatie, waaraan dit jaar € 55.517 is toegevoegd. De frictiekosten in 2015 zijn bijna volledig opgevangen binnen de begroting van de Rekenkamer zelf. De bijdragen van de provincies voor de frictiekosten van € 71.000 zijn voor het grootste deel in de voorziening gestort.

Vast personeel

In de 1^e begrotingswijziging zijn de personele lasten met ruim € 470.000 naar beneden bijgesteld. Deze daling is voor een belangrijk deel het effect van de reorganisatie, waarbij de managementlaag van directieleden is vervallen en de nieuwe medewerkers pas halverwege het jaar in dienst zijn gekomen (zie ook paragraaf 3.3.2 Personeelsbeleid en 3.3.5 Organisatie). De gerealiseerde salarissen en sociale lasten vallen circa € 9.694 hoger uit dan in de 1^e begrotingswijziging. De invoering van het Individueel KeuzeBudget (IKB) in 2015 maakt het inschatten van de werkelijke personele lasten moeilijker dan voorheen waarbij de financiële gevolgen van de keuzes van de medewerkers voorafgaand aan het begrotingsjaar bekend waren. Met het IKB kunnen medewerkers in de laatste maanden van het jaar nog kiezen om meer/minder te werken en/of verlofuren te laten uit betalen.

Openbaarmaking inkomens topfunctionarissen: eind 2015 heeft de Rekenkamer een brief ontvangen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dat wij geen gegevens meer hoeven te verstrekken in het kader van de Wet normering topinkomens. Wij vallen niet onder deze wet, omdat wij geen eigen rechtspersoonlijkheid hebben.

Tijdelijk personeel

Door de reorganisatie is de formatie afgenomen met ca. 7%. Met het verkorten van de aansturinglijnen en een efficiënter werkproces blijft het mogelijk om met deze mindere capaciteit het volgens de Gemeenschappelijke Regeling benodigde aantal onderzoeken uit te voeren. Een aantal medewerkers van de Rekenkamer heeft een parttime aanstelling. Om in de toekomst flexibel personeelsbeleid te kunnen blijven voeren is deze formatieve ruimte met tijdelijk personeel ingevuld. Daarnaast is tijdelijk personeel ingezet ter vervanging van de projectleider tijdens haar zwangerschapsverlof binnen het onderzoek Informatieveiligheid. Voor het onderzoek doorwerking aanbevelingen is een externe onderzoeker ingezet, omdat op het moment van het lopend onderzoek nog geen nieuw personeel was verworven. De gerealiseerde kosten voor tijdelijk personeel zijn iets hoger dan geraamd, omdat deze kosten lastig van tevoren waren in te schatten.

Inhuur

De omvang van de inhuur is bij de 1^e begrotingswijziging verhoogd om te voorzien in de noodzakelijke aanvullende inhoudelijke expertise voor de onderzoeken Verbonden Partijen en Informatieveiligheid. Daarnaast is beperkt ingehuurd om de resultaten van het onderzoek Financieel toezicht op gemeenschappelijke regelingen goed over het voetlicht te brengen door middel van een infographic. Ook is beperkt inhoudelijke expertise ingehuurd voor het onderzoek Opdrachtgeverschap -omgevingsdiensten. Op de inhuur is ten opzichte van de 1^e begrotingswijziging sprake van een onderuitputting van circa € 13.600. Dit komt met name omdat de uitvoering van het onderzoek Informatieveiligheid en de daarbij horende inhuur niet geheel in 2015 plaatsvond maar er in 2016 nog een deel zal worden uitgevoerd.

Huisvesting en servicekosten

Per 1 augustus 2014 is het huurcontract verlengd tot 1 augustus 2020- Jaarlijks worden per 1 augustus de huurprijs van de kantoorruimte, parkeerplekken en servicekosten geïndexeerd. De huisvesting en servicekosten

zijn in de 1^e begrotingswijziging met ruim € 21.000 naar beneden bijgesteld, met name door de gerealiseerde korting op de huurprijs. De gerealiseerde lasten zijn nagenoeg gelijk aan de raming in de 1^e begrotingswijziging.

Informatievoorziening

De Rekenkamer is in 2015 bijna volledig digitaal gaan werken, hiervoor zijn aan de medewerkers tablets in bruikleen ter beschikking gesteld. Deze incidentele kostenverhoging wordt structureel gecompenseerd door de afname van drukkosten. In 2015 zijn eenmalige kosten gemaakt voor het vernieuwen en beter toegankelijk maken van de website. In de 1^e begrotingswijziging is de post informatievoorziening in 2015 met ca. € 13.000 verhoogd. De gerealiseerde lasten voor de informatievoorziening vallen nog ruim € 8.500 hoger uit dan is opgenomen in de begrotingswijziging. Dit komt doordat met name bij de 1^e begrotingswijziging een deel van de (extra) kosten van de ICT-beheerder en -ondersteuning nog niet in de raming waren meegenomen.

Kantoor

De lasten voor kantoorartikelen dalen al enkele jaren achtereen en vallen iets lager uit dan de 1^e begrotingswijziging.

Eigen bijdrage Rekenkamer aan frictiekosten

In 2014 zijn de frictiekosten ten gevolge van de reorganisatie voorgelegd aan PS van de vier deelnemende provincies. Alle provincies stemden in met het geraamde totaal van € 430.000 voor de periode 2015 t/m 2019 en de verdeelsleutel, waarbij de Rekenkamer in 2015 € 50.000 zelf zou bijdragen aan de frictiekosten en Flevoland en Utrecht hun bijdragen hebben gemaximeerd. De Rekenkamer streeft ernaar de frictiekosten zoveel mogelijk binnen haar eigen begroting op te vangen en de bijdragen van de provincies zo laag mogelijk te houden. In 2015 zijn de frictiekosten van circa € 176.000 voor 91% opgevangen binnen de begroting van de Rekenkamer zelf. De frictiekosten bestaan uit de salariskosten van de voormalige directieleden (inclusief bijkomende kosten) minus de detachingsvergoeding, die de Rekenkamer voor hen beiden ontvangt. Daarnaast heeft de Rekenkamer procedurele kosten moeten maken om de frictiekosten te beperken.

Bijdrage provincies aan frictiekosten

In 2015 is 9% van de frictiekosten gedekt vanuit de bijdragen van de provincies. Het resterende deel van de bijdragen van de provincies (€ 55.517) is toegevoegd aan de voorziening.

Toevoeging aan de voorziening

De provincies hebben allen ingestemd met hun bijdrage in de frictiekosten, waarbij Flevoland en Utrecht hun bijdragen hebben gemaximeerd. Eind december 2014 is een voorziening gevormd voor de frictiekosten die voortvloeien uit de reorganisatie, waaraan dit jaar € 55.517 is toegevoegd. De frictiekosten in 2015 zijn bijna volledig opgevangen binnen de begroting van de Rekenkamer zelf. De bijdragen van de provincies voor de frictiekosten van € 71.000 zijn voor het grootste deel toegevoegd aan de voorziening.

De verwachting is dat de voorziening voor de frictiekosten toereikend zal zijn. In 2017 zal een nieuwe raming worden gemaakt op basis van de dan actuele stand van zaken. Indien de voorziening niet volledig uitgenut zal worden, zal het restant van de voorziening worden teruggestort aan de deelnemende provincies.

Bestemmingsreserve

De reserve van de Rekenkamer is bepaald op maximaal 15% van de totale bijdrage van de vier deelnemende provincies. Doordat de structurele bijdragen van de provincies dalen, daalt ook de maximale omvang van de reserve en is € 17.500 aan de bestemmingsreserve onttrokken om met de vier provincies te verrekenen.

Saldo

Het beoogde saldo voor 2015 is € 17.500, als gevolg van de onttrekking uit de bestemmingsreserve. Dit bedrag wordt, zoals reeds gezegd, met de provincies verrekend.

Toelichting bestemming programmaresultaat

Het programmaresultaat is € 17.500 en wordt teruggestort naar de provincies.

Netto bijdrage van de provincies

In de hiernavolgende tabel zijn de terug te storten bedragen, de opgave van de afgedragen omzetbelasting en de netto bijdrages van de vier provincies over 2015 opgenomen. De bijdragen betreffen de bijdragen inclusief de incidentele bijdragen voor de frictiekosten conform het afgesproken financieringsschema.²

Verrekening met de provincies (€)	Bijdrage	Terug te storten	BTW-compensatie	Netto bijdrage
Provincie Flevoland	273.284	3.134	43.158	226.992
Provincie Noord-Holland	432.322	4.959	68.275	359.088
Provincie Utrecht	319.698	3.667	50.488	265.543
Provincie Zuid-Holland	500.495	5.740	79.040	415.715
Totaal	1.525.800	17.500	240.960	1.267.340

² Als gevolg van afrondingsverschillen wijken sommige totalen af van de som van de individuele bedragen.

3. Balans

BALANS					
ACTIVA	31-12-14	31-12-15	PASSIVA	31-12-14	31-12-15
Vaste activa			Vaste passiva		
1. Materiële vaste activa	9.696	9.253	6. Reserves		
			- Bestemmingsreserve	232.500	215.000
			- Te bestemmen resultaat		-
			7. Voorziening frictiekosten	109.588	165.105
Vlottende activa			Vlottende passiva		
3. Overige vorderingen	1.338	58.684	8. Netto-vlottende schulden		
			- Crediteuren	61.418	2.921
			- Schulden aan openbare lichamen	335.801	473.296
			- Nog te ontvangen facturen	6.152	41.070
			- Te verrekenen met provincies	0	21.355
			Subtotaal	403.371	538.641
4. Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan een jaar (liquide middelen)	733.264	847.422			
5. Overlopende activa	1.161	3.387			
	745.459	918.747		745.459	918.747
			9. Niet uit de balans blijvende verplichtingen	609.000	478.000

Toelichting op de balans

Materiële vaste activa (€)

	Waarde 31-12-14	Investering	Afschrijving	Waarde 31-12-15
ICT	8.045	6.650	6.680	8.015
Inventaris	1.651	-	413	1.238
Overig	-	-	-	-
Totaal	9.696	6.650	7.093	9.253

De waarde van de materiële vaste activa is in 2015 met circa € 443 gedaald, doordat er minder is geïnvesteerd dan er is afgeschreven. Om meer papierloos te kunnen werken, is geïnvesteerd in tablets.

Overige vorderingen

Op 1 januari 2016 is de rente ontvangen van de Rabo Bedrijfsbonusrekening over de periode 1 oktober tot en met 31 december 2015. In januari zijn de bijdragen van Rekenkamer Utrecht en Rekenkamer Den Haag ontvangen voor de detachering van de twee voormalige directieleden van de Randstedelijke Rekenkamer. Daarnaast zijn begin 2016 nog bijdragen van Rekenkamer Zeeland en de NVRP ontvangen voor de organisatie van de provinciale Rekenkamerdag.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

Op 31 december 2015 bedroeg het banksaldo € 847.422. Het banksaldo is begin 2015 sterk afgenomen vanwege de betaling van circa € 500.000 inzake crediteuren en schulden aan openbare lichamen, waaronder de betaling van ruim € 400.000 aan de provincie Flevoland voor de personeelslasten en frictiekosten.

Reserves

De opgebouwde reserve is in 2015 niet aangesproken, maar als gevolg van de reorganisatie is het maximum wel omlaag gegaan en is derhalve € 17.500 onttrokken om te verrekenen met de provincies. De reserve is bedoeld voor het terstond kunnen uitvoeren van eenmalig extra onderzoek, als de actualiteit daar aanleiding voor geeft. Daarnaast kunnen met de reserve onverwachte extra uitgaven voor geprogrammeerd onderzoek opgevangen worden. Conform de Financiële beleids- en beheersverordening is de omvang van de reserve maximaal 15% van de totale bijdrage van de deelnemende provincies.

Voorziening

Op 15 december 2014 heeft de bestuurder/directeur een besluit genomen tot reorganisatie. Het Sociaal Statuut is van toepassing. Op basis daarvan zijn individuele berekeningen gemaakt van de uitkeringslasten voor de bij de reorganisatie mogelijke betrokkenen. Vervolgens zijn voor deze betrokkenen verschillende individuele scenario's in beschouwing genomen voor de hoogte en duur van de uitkeringslasten met een totale breedte van ca. € 0,2 mln. tot ca. € 1,2 mln. Het meest waarschijnlijke samenstel van de scenario's is als uitgangspunt genomen voor de raming van de frictiekosten ten bedrage van € 430.000.

De voorziening zal indien nodig voor € 380.000 door de vier Randstadprovincies worden gedekt. Vanuit de provincie Flevoland en de provincie Utrecht is de bijdrage voor de frictiekosten gemaximaliseerd op respectievelijk € 65.000 en € 80.000. PS van de provincie Utrecht hebben daarnaast een amendement aangenomen dat de Rekenkamer een inspanningsverplichting heeft om een substantieel hogere bijdrage uit eigen middelen in te zetten ter financiering van de frictiekosten. Naar aanleiding hiervan zullen de eventuele programmaresultaten van de komende jaren worden gebruikt ter dekking van de frictiekosten. In 2014 is derhalve € 109.588 door de Rekenkamer toegevoegd aan de voorziening voor de frictiekosten. In 2015 zijn de frictiekosten bijna volledig opgevangen binnen de begroting van de Rekenkamer zelf en is € 55.517 toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening frictiekosten (€)	
Waarde 1-1-2014	0
Storting 31-12-2014	109.588
Storting 2015	231.994
Onttrekking 2015	176.477
Waarde 31-12-2015	165.105

Netto-vlottende schulden

- De openstaande crediteuren omvatten: circa € 1.200 voor de aanschaf van een Microsoft licentie en twee routers en circa € 900 voor reis- en verblijfkosten.
- De openstaande crediteuren openbare lichamen omvatten: een doorbelasting van circa € 420.000 van de provincie Flevoland voor de personeelslasten en frictiekosten, circa € 30.000 voor tijdelijk personeel, circa € 16.500 voor de P&O-dienstverlening door provincie Flevoland en circa € 4.500 voor reis-en verblijfkosten.
- Over 2015 moet de Rekenkamer nog een aantal facturen ontvangen, waaronder factuur voor de accountantscontrole van circa € 9.000 en twee facturen voor de inhuur op het onderzoek Informatieveiligheid van circa € 30.500.
- Het te verrekenen bedrag met de provincies inzake de onttrekking van € 17.500 uit de reserve, zal worden teruggestort naar de deelnemende provincies. Het te verrekenen bedrag met de provincie Flevoland van € 3.855 in verband met het afwijkende betalingsritme van de frictiekosten zal worden verrekend met de bijdrage voor de frictiekosten in 2016.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De Rekenkamer heeft een huurovereenkomst inzake de kantoorruimte gelegen aan Teleportboulevard 110 te Amsterdam. De huurprijs bedraagt ultimo 2015 circa € 8.500 per maand. Dit bedrag is inclusief energie-, service-, schoonmaak- en beveiligingskosten en de huur van parkeerplaatsen. De overeenkomst loopt tot en met 31 juli 2020. Vanwege het korter worden van de resterende contractperiode neemt de verplichting voor de huur van de kantoorruimte af van € 566.000 ultimo 2014 naar € 478.000 ultimo 2015.

III. Overige gegevens

1. Bestemming van het programmaresultaat

Het programmaresultaat is € 17.500 en wordt teruggestort naar de provincies.

2. Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2015 van de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de programmarekening over 2015 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder *de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)*. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge in artikel 217 lid 3 onder d Provinciewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Den Haag, 31 maart 2016

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. M.E. van Kimmenade RA MGA

Colofon

RANDSTEDELIJKE REKENKAMER

Randstedelijke Rekenkamer
Teleportboulevard 110
1043 EJ Amsterdam

020 – 58 18 585 TELEFOON
info@randstedelijke-rekenkamer.nl E-MAIL
www.randstedelijke-rekenkamer.nl INTERNET
Amsterdam
31 maart 2016